

بررسی تأثیر روش حل مسأله در تحقق اهداف دروس ابتدایی

محسن میری^۱، فاطمه حسین زاده^۲

^۱ کارشناس ارشد مدیریت اجرایی، شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی، ایران

^۲ کارشناس ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر، ایران

چکیده

تاریخچه و قوت نظریه پردازی پیرامون فرآیندهای حل مسأله به اواخر قرن نوزدهم معطوف است. قرار گرفتن دانش آموز در موقعیتی که موجب برهم خوردن تعادل برقرارشده میان دانش آموز و محیط می شود و این پدیده همان چیزی است، که پیازه آن را کلید رشد عقلانی یا تقویت ساختار شناختی می داند. توجه به مهارت های حل مسأله در آموزش در راستای رشد و بهبود یادگیری دانش آموزان از اهمیت بالایی برخوردار است. این پژوهش نیز با رویکردی توصیفی -

مقدمه

امروزه سازمان های مهمی که در زمینه های آموزش علوم کار می کنند، اهداف خود را، برای دوره های آموزش عمومی، بر این اصل بنا نهاده اند که افراد را با حداقل سواد علمی فناورانه پرورش دهند. این سازمان ها در یک امر اتفاق نظر دارند و آن این است که آموزش مهارت های تحقیق در فضای آموزشی کاوشگرانه به هم می آید و نیز تحریک علایق آنها در علوم و مهم تر از همه پرورش شهروندانی با سواد علمی فناورانه بسیار بیشتر از آموزش صرف مفاهیم به آنها اهمیت دارد [۱۷]. یکی از عواملی که مستقیماً بر سطح سواد علمی فناورانه در یک جامعه اثر می گذارد نوع نگرش ها و سیاست های حاکم بر آموزش علوم در نظام آموزش و پرورش آن جامعه است. ارتباط بین کیفیت آموزش علوم، در دوره های آموزش عمومی، میزان سواد علمی فناورانه، یک ارتباط اصولی مشخص و دو طرفه ای نظام مند است. یکی از هدف های مهم آموزش عمومی در هر کشور آماده کردن تک تک فراگیران به گونه ای است که بتوانند زمینه های توسعه ای پایدار کشور خود را فراهم آورند. به عبارت دیگر پرورش شهروندان کنجکاو، پرسشگر، جستجوگر و دارای سواد علمی فناورانه که در حل مسائل روزانه خود که به نحوی با علوم فناوری مربوط است، توانا باشند.

مسأله ای که از زمان های دور در آموزش و پرورش مطرح بوده و اکنون نیز با اهمیت ویژه ای مطرح می شود این است که چه کار کنیم دانش آموزان در آموختن، مستقل باشند و بتوانند شخصاً یادگیری خود را اداره و رهبری کنند، یعنی مسئولیت یادگیری را مسئولیت شخصی تلقی کنند. شخصاً رفتار خود را کنترل کنند و متکی به معلم بار نیابند. دانش آموزان یاد بگیرند که شخصاً یاد بگیرند، به آموختن خویش اعتماد کنند، خود برانگیخته باشند، آموختن یا مطالعه خود را به کلاس و مطالب کلیشه ای مشخص محدود نکنند [۲]. زندگی در جوامع امروزی نیازمند به کارگیری مهارت های گوناگون است از جمله این

تحلیلی در پی بررسی رابطه ای بین بکارگیری روش حل مسأله و تحقق اهداف دروس ابتدایی می باشد. نتایج تحقیق نشان داد که به کار گرفتن راهبردهای حل مسأله با یادگیری فراگیران و رشد و پیشرفت تحصیلی آنان رابطه داشته و تأثیر زیادی بر عملکرد تحصیلی و توسعه ای مهارت های یادگیری آنان دارد.

واژه های کلیدی: مهارت حل مسأله، دانش آموزان، یادگیری، آموزش ابتدایی.

مهارت ها می توان به حل مسأله، استدلال، فرضیه سازی، آزمایش فرضیه و تخمین، مهارت های محاسبانی، تفکر جبری، درک مفاهیم، پیش بینی نتایج و... اشاره کرد با وجود این یافته ها مطالعات تیمز حاکی از آن است که میزان دستیابی به این مهارت ها کمتر از حد انتظار است. بخشی از این ضعف به رویکردها و روش های آموزش بر می گردد که در بنا کردن درک معنادار و تعمیم آموخته ها به موقعیت واقعی نقش اساسی دارند [۱۲]. دروس ابتدایی از دروس بنیادی مهم در دوران تحصیل فراگیران می باشد. زیرا فراگیران در این دروس درست اندیشیدن را می آموزند، اما اغلب نمی دانند دروس ابتدایی را چگونه باید آموخت و این که چه روشی می تواند به یادگیری فراگیران کمک نماید از مسائل مهم در آموزش و پرورش است. بنا به عقیده ای شعبانی نتایج مسابقات بین المللی نشان می دهد که دانش آموزان کشور ما از نظر به خاطر سپردن و حفظ کردن در سطح نسبتاً بالایی قرار دارند، اما در انجام فعالیت های مهارتی چون ساختن نظریه ها، تجزیه و تحلیل و حل مسأله و بکارگیری ابزارها و روش های علمی و تحقیق و جستجو در سطح پایینی قرار دارند [۸]. همچنین رستگار اظهار داشت که دروس ابتدایی دانش آموزان را آماده می سازد که پایه های یقین را در آنان محکم ساخته و زمینه ای رسیدن به اهداف آموزشی را فراهم سازد و از مهمترین و اساسی ترین مسائل در علمی توجه به مهارت حل مسأله است. امروزه در عصر تحولات سریع، ساختار فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جوامع، ضرورت توجه به تربیت نیروی انسانی متخصص را مورد توجه قرار دارد و با توجه به این مسأله که مقدار دانش و اطلاعات در دسترس، از توانایی و میزان استفاده افراد از اطلاعات بیشتر شده است، مؤسسات آموزشی بایستی توانایی تغییر کاربردی خود را از انتقال و انبوه سازی دانسته ها به انتخاب، پردازش، کاربرد، تحلیل و حل مسأله داشته باشند [۸].